

Comunicat de presă

Peștera „Emil Racoviță” – redescoperirea unei bijuterii

- În 1959 – este descoperită în urma unei explozii în cariera de gips din satul Criva, r-nul Briceni, R. Moldova.

- În 1969, august – prima încercare de a pătrunde în peșteră.

- În 1977 – primele cercetări științifice (Institutul Pedagogic din Tiraspol, sectorul de geografie).

- În 1978-1980 – prin continuarea cercetărilor se cartografiază peste 60 de km de subteran.

- În 1991, noiembrie 28 – Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 664 “Cu privire la protecția de către stat a peșterii carstice din preajma satului Criva, raionul Briceni”.

- Galeriile subterane trecute pe hartă ocupă circa 70 km. Cele mai mari goluri cu o înălțime de 11 m, lățime de 30-40 m și lungime de 60-100 m sunt: Sala celor 100 de metri, Sala Așteptării, Catedrala, Sala Pinguinului, Sala Hipopotamului, Sala Jurnaliștilor, Sala Moldova-Criva, Cimitirul Dinozaurilor. Lacurile cele mai spectaculoase poartă denumirea de: Lacul Dacilor, Lacul Verde, Lacul Albastru, Lacul Transparent, Lacul Împăratului. De la 16 iulie 2005 a apărut pe hartă și Lacul revistei „Natura” și Galeria Mișcării Ecologice din Moldova.

În arealul Peșterii „Emil Racoviță” funcționează o mare carieră de extragere a gipsului prin explozii. An de an, cariera se apropie tot mai mult de sat, deteriorând peisajul și acoperind cu praf câmpurile agricole și locuințele oamenilor. Cariera are un impact deosebit nu doar asupra locuitorilor, ci și a uneia dintre cele mai importante relicve naturale din lume – vestita și unica în felul său peșteră „Emil Racoviță”.

Pe parcursul anilor 1990-2003, la insistența Mișcării Ecologice din Moldova și a redacției revistei „Natura”, problema peșterii „Emil Racoviță” a fost abordată și mediatizată, dar Autoritățile nu au intervenit. La 1 mai 2004 Mișcarea Ecologistă din Moldova, revista „Natura”, Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic din Moldova (AJMTEM), ONG „Pădurea Domnească”, „INQUA-Moldova”, Asociația de avocatură ecologică „Eco-Lex”, „Lupii” ș. a au vizitat pentru documentare cariera de la Criva unde au găsit un adevărat dezastru: 15 grote care se aflau în perimetrul carierei erau treptat distruse prin explozii, iar intrarea în peșteră într-un mod enigmatic a fost inundată, mare fiind probabilitatea ca și galeriile de circa 70 km să fi fost umplute cu apă. Astfel, apăruse presupunerea că o bijuterie a naturii moldave și europene ar fi dispărut în milioanele de metri cubi de apă, fapt care evident răsturna întreaga situație existentă până la inundație.

Din mai 2004, lupta pentru salvarea peșterii „Emil Racoviță” a devenit un scop al ecologiștilor de la Mișcarea Ecologistă din Moldova, de la revista „Natura”, a altor organizații de mediu. Astfel s-a reușit ca în iunie 2004 șeful statului să ajungă la Criva, pentru a promite susținere în salvarea monumentului naturii. Timp de un an s-a continuat pledoaria pentru cauza peșterii „Emil Racoviță”.

Recent, firma „Criva-Knauf” a finisat lucrările prin care a scos apa și nămolul ajuns, nu se știe cum, la intrarea în peșteră.

La 16 iulie 2005 s-a mai înscris o filă în istoria peșterii. Un grup de ecologiști și speologi de la Mișcarea Ecologistă din Moldova, Revista „Natura”, Institutul de Geodezie și Geologie a AȘM, AJMTEM, ONG-urile „Pădurea Domnească”, „Lupii”, „SalvaEco”, susținuți de REC-Moldova pentru deplasarea la fața locului, au pătruns în peșteră, după o perioadă de peste 7 ani de închidere abuzivă. Din păcate, încă peste 30 de metri,

care fac legătura între fântâna de intrare și galeriile peșterii, sunt înămolite și fac practic imposibil accesul în cavernele subterane. Intrarea în peșteră este avariata și e nevoie de o intervenție urgentă. Este mare riscul ca blocurile de gips, sub presiunea exploziilor, să se năruiască și să blocheze intrarea pentru totdeauna.

Peștera „Emil Racoviță”, monument al naturii de importanță europeană și mondială, necesită ajutorul statului R. Moldova, a organizațiilor internaționale, a specialiștilor speologi pe peste hotare și din R. Moldova. Grupul de ecologiști, care au pătruns la 16 iulie în peșteră, propune următoarele acțiuni necesare a fi efectuate pentru protejarea peșterii „Emil Racoviță”:

1. Guvernul R. Moldova și Academia de Științe a RM să creeze un grup de lucru, cu atragerea experților străini și ONG-urilor, care să elaboreze un program complex de cercetare, valorificare și promovare a peșterii “Emil Racoviță”;

2. De invitat specialiști în domeniu din cadrul Institutului de Speologie din București, a Asociațiilor de Speologie din Țările Europene, a Federației Franceze de Speologie, care au vizitat peștera în anul 1992, în scopuri de cercetare, valorificare și protejare a peșterii “Emil Racoviță”;

3. De a se aloca mijloace financiare pentru amenajarea și valorificarea peșterii “Emil Racoviță”;

4. Intrarea actuală este avariata și nu poate fi utilizată pentru vizite. Este necesar de a găsi posibilități de a amenaja modern intrarea în Peștera “Emil Racoviță”;

5. În scopul protejării Peșterii “Emil Racoviță” și a securității persoanelor ce vor intra în subterană, este necesar de un control strict asupra accesului în peșteră, care să fie efectuat de organele abilitate.

Este important de sesizat că peștera „Emil Racoviță”, aflându-se în componența rețelei ecologice Pan-Europene și fiind inclusă în circuitul turistic european, poate servi un prim pas pentru integrarea noastră în comunitatea europeană.

Pentru conformitate:

Alecu Reniță,

Președintele Mișcării Ecologice din Moldova

19.07.2005